

REVISTA POLITICĂ

Abonamentele:

în Austro-Ungaria pe an pentru cărțurari 8 cor., pentru țărani 5 cor., în România și străinătate pe an 10 cor. Abonamentele se plătesc înainte la administrație și se pot face pe 6 sau numai pe 3 luni. Un număr 15 bani.

Inseratele:

se trimit numai la administrația foii și costă: un rând pețit, sau spațiul său, prima dată 12 bani, a doua oară 18 bani, a treia oară 24 bani. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Apare în fiecare Duminică.

Redacția: strada Tâmplarilor N-rul 16.

Administrația: strada Dragoș N-rul 3.

Cătră cetitori.

Se împlinesc peste puțin douăzeci de ani, de când s'a ridicat între zidurile cetății din Suceava un steag de luptă: „Revista politică“. În jurul pânzei curate, ce strălucea la soare ca un simbol al cinstei și al adevărului, se adunase o mână din cei mai cinstiți și muncitori fii ai poporului nostru. Câți-va din ei, după ce și-au isprăvit prin o viață întreagă munca lor rodnică pentru neam, nerăvnind la onoruri sau bunuri lumești deșerte, dorm azi în liniște și uitare somnul de veci. Gălăgia vieții de azi, lipsită de ideal, i-a uitat tot așa de repede ca și pe tovarășii lor bravi, ce mai trăesc azi, degustați, în umbră.

Steagul ce a luptat cinstit pentru adevăr și dreptate cinci ani în șir s'a retras apoi din luptă. Împrejurări vitrege i-au silit pe bravii stegari să înfășure cu o strângere puternică de inimă steagul nepătat. Și dacă nădejdea de a-l desfășura din nou nu au mai putut-o împlini, o facem noi astăzi.

Repariția „Revistei politice“ este o necesitate a împrejurărilor de astăzi, cărora evenimentele politice din țară în ultimul deceniu le-a schimbat cu totul fața. Rar s'a văzut undeva o așa de repede schimbare a lucrurilor, care nu a fost totdeauna spre binele nostru.

Departee de țara noastră, un cap luminat de Român bucovinean privește la teatrul politiceii bucovinene. Dar rolul de privitor, care

numai „se întreabă și socoate“ ori de jocul actorilor de pe scenă e bun sau rău, nu l-a mulțămît. El vine—și nime nu-i va tăgădui bunele intenții și dorul de muncă — în țară și urcă singur scândurile nemulțămitoare ale scenei, pentru a schimba jocul politic. Se încinge lupta crâncenă între cei ce stăteau sus și noui venit. Sfârșitul luptei îl știm. Câteva legi economice și politice-administrative votate de noua dietă „liberală“, cari au folosit de sigur mai mult dușmanilor noștri ruteni, câștigate cu prețul capetelor boierilor noștri și mai ales ale cavalerului Iancu Flondor, care se retrage desgustat de pe câmpul de luptă, pentru a-l lăsa în puterea „democraților“.

Părțile rele ale erei democratice nu le vom discuta acum. Că au fost introduse rele de acest curent, dovedește nemulțămirea ce s'a deșteptat în curând față de democrați. Curentul ziarului „Apărarea“ și a partidului grupat în jurul său, nu a avut bărbații chemați și nici nu s'a folosit de mijloacele cele mai curate și bune pentru a îndrepta lucrurile spre bine.

Convingerea generală că lupta între frați ne duce spre groapă, a pus capăt dușmăniilor și, când, acum doi ani, partidele s'au iertat și împreunat, d. Iancu Flondor a fost scos iarăși din umbră și pus în fruntea poporului unit ca cheazăie pentru trăinicia unirii făcute și munca stăruitoare și spornică pentru viitorul neamului nostru.

Dar toate nădejdiile ce și le punea popo-

rul nostru în această frumoasă unire și în chemarea d-lui Flondor la cârma politicei românești, nu s'au împlinit de loc. Ba dimpotrivă.

Cei mai puțini din noi se întreabă de ce s'au făcut în trecut dușmăniile între frați și iarăși cine s'a folosit pe urma înfrățirii partidelor noastre politice. La basa luptei, ca și la basa împăcării a stat după părerea noastră, înainte de toate, interesul personal al câtorva oameni.

Facem excepțiune numai cu d. A. Onciul, despre a cărui intențiuni politice curate nu avem cauză să ne îndoim. Suntem convingși însă, că atât cei din jurul său de odinioară, cât și cei din jurul apărăriștilor, cari au voit să-i dea jos pe democrați, au avut alte scopuri în vedere decât binele poporului nostru.

Cine va răsfoi foile „Voința poporului“ și „Apărarea“ și cele câteva foi și broșuri volante ale politicianilor noștri democrați și apărăriști se va convinge că de ambele părți s'au făcut multe și grele păcate, pe cari numai retragerea din politică a celor păcătoși le-ar fi putut șterge. Ceia ce-au scris, bună oară, democrații despre politicianii apărăriști (și ne gândim numai la documente și dovezi nerăsturnate până azi, nu la batjocuri!), apoi cea ce-au scris apărăriștii despre politicianii democrați, sunt după părerea noastră suficiente de a-i discredita pentru totdeauna în politica noastră.

Massele largi ale poporului, țaranii, în primul rând, uniți prin nevoile lor multe și grele, nu au fost desbinați nici înainte, nici după împăcarea politicianilor setoși de mări și bani. Ba mai mult! Ei au pierdut prin împăcare foarte mult, căci acum lipsind controlul reciproc al partidelor, dându-și mână dușmanii neîmpăcați de altă dată, e primejdie că cu toții își vor face afacerile lor personale pe pielea țărănimii noastre.

Un om cinstit, muncitor, cu tragere de inimă pentru țărănimea noastră ca contele Bellegarde, care se gândea mult la nevoile țărănimii, trebuie să se retragă din pricina împrejurărilor vitrege din politica bucovineană. „Nu văd în Bucovina un loc pentru activitatea unui om cinstit“ zice el cu amărăciune și multă dreptate într'o scrisoare a sa către unul din pușinii săi prieteni români.

Suntem curioși ori de conducătorul actual

al partidului nostru crede, că cu flămânzii și însetații, ce se îmbulzesc de la împăcare încoace în jurul său, râvnind după mandate, va putea isprăvi ceva. Să fie mai optimist, să se creadă oare mai tare, după amarele decepții încercate în trecut, decât contele Bellegarde? Sau i-a sugerat pana vrăjită a lui A. Onciul gândul înșelător că va putea fi sub împrejurările ticăloase de azi „stăpânul situației“ în Bucovina? Li dorim din inimă spre binele neamului nostru, dar avem motive vajnice să ne îndoim.

Aurel Onciul, bărbatul de o minte și energie fără seamăn, ce-a crezut că va schimba fără multă trudă cu totul fața teatrului politic bucovinean prin îndepărtarea „răului“ principal din politica Bucovinei, alui Coco Vasilco, — prin feliurite „măsurări de putere“ și „lovituri de grație“ — era cât pe ce să se vadă singur învins. De unde mai ieri alaltă ieri prezicea peirea sigură și numără zilele vieții acestui adevărat „stăpân al situației“, el astăzi pare a fi renunțat cu desăvârșire la idea răpunerii acestui contrar și dușman neîmpăcat al nostru. Seria sa de articole: „Sila împrejurărilor“ din revista „Wahrheit“ e mai mult o mascare a neputinței sale. Va isbuti poate Iancu Flondor? Cu ajutorul cui? Privească în jur de sine! Cine vor fi viitorii săi soldați credincioși și viteji? Cu bărbați de un trecut trist și de un caracter moral dubios, pe cari dușmanii noștri îi vor zdrobi ușor cu armele, pe cari ei singuri și le-au făurit în trecut împotriva sa, nu va putea avea nici un succes, nici măcar ca acele ale lui A. Onciul.

Și-apoi să nu uite că adevăratul câmp de luptă pentru înlăturarea celui mai mare dușman al său din trecut și al nostru al tuturor, este Viena, iar acolo nu poate face ispravă, după experiența de până acuma, nime altul decât acel mare bărbat politic, prieten nouă, care, desgustat de faptele și purtarea politicianilor români, a preferat să se retragă, decât să fie martor la înflorirea corupției și vorbelor goale, cari duc neamul nostru la peire.

Foaia noastră, păstrându-și cu credință tradițiunea ei din trecut, va fi o foaie de control, care să lupte pentru biruința cauzei noastre. Ea va căuta mai cu seamă să spuie adevărul, care din diferite cauze astăzi nu-l poți afla întreg, ba adesea numai schimosit în presa din Bucovina. Va arăta la nevoie și pricinele

acestui sistem de ascundere și schimosire a adevărului, care induce poporul în eroare și-l îmbată cu apă rece.

Foaia nu are de scop crearea unui partid. În jurul ei nu se află indivizi scăpați și cerțați cu morala, cari au nevoie de bani și căpătuială. De aceea lupta ei va fi desinteresată și curajoasă, pentru că e dictată de idealul sfânt al ridicării poporului nostru.

Personalități nu va face și așteaptă de la celelalte ziare, mai ales cele românești, să-și păstreze în discuție demnitatea cuvenită.

Numai la cas când d. Iancu Flondor, șeful actual al partidului românesc, și deputatul A. Onciul nu vor fi în stare să facă în partid rânduiala necesară, pentru ca numai elementele cinstite și desinteresate să vie la cârma politicei noastre, se va schimba în steag de luptă și nu ne îndoiim că toate elementele cinstite din țară, fărănimea nedreptățită și stoarsă, cât și mulții luptători cărturari nepătați și cu dor de muncă, ce stau acum desgustați în umbră, se vor strânge într-o clipă în jurul nostru, pentru a putea purta cu isbândă ultima luptă politică în Bucovina împotriva primejdiei ce ne amenință cu peirea, în contra corupției și oligarhiei din sânul nostru, care sunt cu atât mai primejdioase, cu cât de lupta cu dușmanii noștri din afară, Rutenii, dușmanii etnici, și Jidovii, dușmanii economici, nu se îngrijește nimene.

Căci cele câteva articole ale d-lui A. Onciul împotriva lor, în vreme ce tovarășii lui fac legături cu străinii, nu numai că nu ne folosesc nimică, dar sunt o adevărată ironie, pe care desigur nu a crezut să o afle „privitorul“ de altă dată pe scena teatrului politic din Bucovina.

Nădăjduim că vom avea la munca noastră grea ajutorul moral și material al tuturor Românilor de bine, pentru ca să putem aduce cât mai mare folos neamului nostru prigonit de soarte.

Redacția.

Inștiințare.

Acele persoane, cari vor primi cele trei numere dintâi ale gazetei noastre fără a le înapoia, vor fi considerați ca abonați și sunt obligați a plăti abonamentul pe cel puțin trei luni.

Cum judecă d. N. Iorga situația noastră.

E interesant și încurajător pentru noi, când și frații din România și Ardeal, precum și ziarele lor vorbesc despre noi, caută să cunoască de aproape împrejurările în care trăim, și ne judecă politica și faptele politicianilor noștri. De cele mai multe ori ne pot ajuta foarte mult cu cuvântul lor prietenesc și cu îndemnul cald și isvorât din inimă curată. Și în totdeauna ne ajută când oameni vrednici și însemnați ai neamului românesc din celelalte țări își spun cuvântul lor vajnic în împrejurări hotărâtoare pentru noi.

Dintre politicianii din România aproape nici unul nu-și bate capul cu noi. Ziarele cele mari și cu greutate în politica țării și a neamului, rare ori amintesc și de „frații români din Bucovina“. În „Universul“ și „Minerva“, două ziare mare, se scrie din când în când ceva și de cele ce se petrec la noi. Însă de multe ori întorc așa lucrurile și în așa fel schimonosesc faptele, că ți-e greață să le citești. Fiecă nu voiesc să se informeze îndeajuns, fiecă în adins întortochează toate.

De când apare revista d-lui N. Iorga, „Neamul Românesc“ și înainte vreme în „Sămănătorul“, d. N. Iorga nu trece cu vederea nici o clipă hotărâtoare și nici un prilej nemerit în viața poporului nostru din Bucovina, de care d-sa să nu vorbească în deplină cunoștință de cauză și să nu ne deie îndemnuri prielnice și folositoare. Cuvintele și sfaturile lui au curățit atmosfera noastră politică și ne-au deschis căi nouă și sigure întru atingerea scopului nostru ca popor între celelalte popoare cu cari trăim împreună. E drept că cei mai mulți dintre politicianii și conducătorii noștri nu au voit să fie seamă de cele ce spunea cu atâta greutate d. Iorga. Urmarea a fost că au orberăit și mai departe și nu știau ai noștri încotro să apuce.

În preajma Adunării naționale românești ce se va ținea în luna lui Noemvrie în Cernăuț, spunem lămurit d-sa despre totul ce se petrece în politica țării și poporului român din Bucovina.

Organizația săgăduită și trâmbitată de atâta vreme nu s'a făcut și nici nu e pe cale să se facă cum trebuie. Prin „împăcarea“ democraților cu aparariștii în toamna anului 1908 nu s'au schimbat lucrurile nici de cum în spre bine. Cu toții am stat și stăm pe loc. Trebile vajnice ale obștinii românești rămân baltă. Vre o câte va per-

scane au pus mâna pe cârmă soartei noastre și nici că gândesc să îndeplinească ce au făgăduit în programele de la alegeri și ce se cere de la ei. Își fac în ticăniță afacerile și se laudă înaintea lumii lesne crezătoare, care nu poate și nici nu are vreme să-i controleze cu tot dinadinsul, că organizație ca la noi nu-i nici la un popor și că avem tot dreptul să fim fericiți și să nu ne mai gândim la ziua de mâine. Pentru întreg poporul gândesc și trebuie să gândească cei vre o câțiva puternici ai zile și se crede că nu e neapărată nevoie să-și deie cu deamărintul seama de toate faptele și isprăvile lor. Cei vre o câți va vreau să „dovedească că fără ei nu se poate face nimic”. Doar câte odată dacă se ridică vre un glas al celor nemulțămiiți. Acest soi de oameni e de două feluri. Unii sunt nemulțămiiți pentru că cei vre o câțiva puternici își fac nestingheriți și necontrolați de obștine trebile și rosturile lor personale și, că nu pot și dumneelor să facă tot așa. De aici pornește lupta și desbinarea în rândurile noastre și cautarea de tovarăși și sprijinitori între străini. Alții sunt iarăși nemulțămiiți că, văzând cu îngrijorare starea poporului nostru așa de rea, și că cei împuterniciți și aleși de popor să muncească și să înlătore neajunsurile și relele încuibate, nu-și fac datoria lor, se străduiesc să lămurească lumea de cele ce fac și ce săvârșesc politicienii și conducătorii noștri. Legătura cu creștinii-sociali în Viena ne-a folosit foarte puțin în țară. Pe urma acestei legături se folosesc doară tovarășiile de lemne, în care foșnesc Jidanii ca slujbași cu lefuri grase și ca întreprinzători. Toate stăruințele contelui Bellegarde de a însănătoși justiția țării noastre și de a o curăți de duhurile Jidanilor, au rămas zădarnice și puterea creștinilor-sociali nu ne-a stat destul într' ajutor. Numai gazetele creștine-sociale din Viena și Cernăuț au făcut ceva în privința aceasta. Corupția și ticăloșiile în gospodăria țării și în justiție înfloresc ca și înainte vreme. Conducătorii noștri au strigat un timp împotriva ticăloșiilor și corupției ce o făceau Jidanii și jidoviții, până ce au pus și ei mâna pe cașcaval. Acum tac binișor și-și dreg trebile tocmai cu acei împotriva cărora ai noștri au țipat atâta și i-au pecetluit de tâlhari și jăfuitori ai norodului creștin.

La Adunarea națională din Cernăuț vor veni țărani, preoți, învățători, judecători, advocați și alți cărturari. Vor vorbi trei sau patru politicieni de toate și de nemică. Numai de ce suferă și are mai mare nevoie poporul nostru nu se va vorbi.

Vor știe să scoată ceva nou și făgăduieli nespuse până-acuma poporului; căci în vreocâteva luni vom avea alegeri în sfatul țării și trebuie de uns ochii țărănimii din bună vreme. Vor pune la cale un program lung și mare, în care să fie fel de făgăduieli și vorbe încărcate și umflate.

Țăranii noștri și până-acuma, de când au puterea alegerilor în voința lor, au știut ce să facă. În ținutul Câmpulungului țărănimea și a pus candidat și nu a vroit să știe de ademenirile nimăruii, și a dovedit că se pot folosi de dreptul lor. Într'un glas au ales pe contele Bellegarde, care prin legături cu oameni însemnați, prin cinstea și iubirea lui curată față de poporul român, a fost „puterea cea adevărată”, însă din pricina politicianilor și a unora dintre cărturari s'a îngreșat și ne-a lăsat ca să se bucure Jidanii, dușmanii lui cei mai înverșunați și cei puternici dintre ai noștri, pe cari îi supăra controlul și supravegherea contelui Bellegarde. Muntenii sunt hotărâți să-l aleagă din nou, în ciuda Jidanilor și a tuturor hârșitilor ce vânează deputăția Câmpulungului. Că contele Bellegarde se bucură de încrederea și dragostea poporului român din toată Bucovina, au dovedit-o rugămintile delegaților români din ținuturile Câmpulungului, Homorului și Sucevei să-și retragă demisia. Ambițioșii și postareții la cinste și măririi își vor vedea de păcatele și nimicnicia lor.

Că vor finea cei din comitetul național în seamă sfatul d-lui N. Iorga, ca să se fie adunări în anumite răstimpuri, se va vedea. Dară noi suntem pe deplin încredințați că de se va face tot așa și de-acuma înainte, cum s'a făcut și se face azi, atunci politicienii și conducătorii noștri învăluiți până peste cap de trebile și rosturile lor personale, nu vor isbuti să facă din noi ceea ce sunt „dușmanii noștri”: „un popor” puternic și luminat, în al cărui alcătuire națională să nu fie nici o știrbitură.

Iată ce scrie d. N. Iorga în „Neamul Românesc”:

Adunarea națională în Bucovina.

„Peste câte va zile se va strânge în Bucovina marea Adunare românească, a cărei misiune e să organizeze cu adevărat partidul național.

Aceasta e cu atât mai neapărat, cu cât după împăcare n'a rezultat o întărire a energiei politice românești, ci o foarte cuviincioasă și perfect frățescă stagnare, ale cărui motive, în afară de cele personale, totdeauna foarte puternice, prea puter-

nice acolo, se pot găsi și în dorința nemulțămiiților de a dovedi că fără ei nu se poate face nimic. Și iarăși, un astfel de sfat pentru o nouă orientare și o nouă direcție se impunea și după ce legătura cu creștinii-sociali, a căror îndreptare și valoare după moartea lui Lueger rămâne să se vadă, s'a dovedit aproape zădarnică pentru Români, cari, cu aliații lor la Guvern, și tot n'au folosit nimic. Deci se va discuta, credem că pe cea mai largă basă și cu cea mai desăvârșită libertate. (Toate le fac la sfat și la ședințe și când trebuie să îndeplinească ce au hotărât, se codesc cu toții. Am mai văzut noi lucruri frumoase spuse de cei mari și tot nu ne-am folosit vreodată N. R.) Se pare că vor fi țărani mulți. Și e foarte fericită această împrejurare. (Câți ar dori să nu-i vadă pe moșici stând la vorbă cu domni! N. R.) Ori-unde acest popor de plugari a fost dat la o parte pe acești cinstiți și cuminți muncitori și a născocit ori a păstrat o clasă stăpânitoare cu mintea îndreptată după alte nații cu alt rost, tot ce s'a făcut n'a avut trănicie și valoare practică și peste biata noastră teorie de împrumut a trecut în bună voie avântul cotropitor al popoarelor care merg solidar, de la cel dintâiu până la cel din urmă, la atac și întrebuintează mijloacele de luptă pe care o tradiție națională de care oricine e conștient, le-a arătat potrivite.

Țăranii bucovineni, bătuți și ei de atâtea nevoi, au dovedit că vreau și pot să facă politică. Ei au provocat candidaturi și au hotărât alegeri. (Cum au făcut țăranii Câmpulungeni. De bună seamă vor face și acuma tot așa, N. R.). Lucruri vrednice de admirație și imitare! Ar fi fost păcat să se lase puterea cea adevărată și să se mai umble după slăbiciunea desbinată și înstrăinată a personalităților ambițioase care, acolo, au compromis și dus de răpă aproape cauza națională.

Între măsurile potrivite pentru a întări pe Românii din Bucovina, cărora atâtea le gâtesc peirea, ar fi și ținerea periodică de adunări naționale. (Pare că acea grijă au N. R.)? Ar trebui să se decidă aceasta. În deosebitele cercuri să fie una pe lună, măcar una la trei luni pentru înfrățirea și buna-înțelegere a tuturor. Iar o adunare generală pe an, la o zi mare, e neapărat de nevoie.

Dacă am pierdut atâtea în Bucovina, e că am fost până mai ieri o biată, „inteligentă“ la cheremul (placul) tuturor funcționarilor împărătești și o biată plebe rurală (țărănime) fără glas. Toate

se vor schimba dacă vom putea dovedi că suntem cu mult mai mult decât atâtea, adică aceia ce sunt de atâtea vreme dușmanii noștri: un popor“.

Acestea ni le spune d. N. Iorga. Lucruri foarte adevărate și nimerite cu starca poporului nostru. Ne arată și calea cea bună și mântuitoare. Conducătorii noștri nu au voit să fie seamă de aceste adevăruri și au păcătuit amar. Nădăjduim că țărănimea va chibzui bine lucrurile și va căuta să-și cunoască prietenii buni și cu priință și se va feri de apostoli mincinoși și înșelători. Acuma are puterea în mână, să știe numai cum să o păstreze și să o folosească. V. Muntean.

De ce a renunțat D. Conte Bellegarde la mandatul de deputat?

La noi în țară se bat domni după deputație. I-am văzut cutrierând satele și orașele în trăsuri și automobile, cu alaiu comandat și plătit și cu un cărd de agenți. I-ați auzit, cetitorilor, plângând și tânguindu-se de starea tristă a poporului nostru, ați admirat planurile ingenioase de salvare ale candidaților, cari promiteau marea cu sarea, muniți de aer, moșii după placul alegătorilor, reducerea dărilor, liberarea feciorilor dela oaste și câte și mai câte năsdărăvării. S'a și întâmplat, că candidați de deputație au dat alegătorilor mai cu influență, mai cu seamă însă la primari lacomi, și bani, numai să fie aleși, ca să poată salva poporul român de mizeria, la care a ajuns. Poporul a crezut și i-a ales deputație. Câte din făgăduințele lor s'au realizat? Simțit-au alegătorii o ușurare a stării lor economice? Împlutu-li-s'au de-atuncea încoace ocoalele de vite, coșarele cu păpușoi și pungile cu bani? Răspundă la întrebările acestea acei alegători, ce-au crezut promisiunilor goale fără pic de adevăr și sinceritate. Din deputații aceștia nu se retrage nici unul, ba nici prin gând mi li trece aceasta, ci din contră caută cu ademeniri nouă, programe frumoase, vorbe dulci și halăruri, să-și asigure mandatele și pe viitor.

D. Conte Bellegarde ni s'a îndesat, să fie ales deputat, el n'a ademenit pe alegători cu promisiuni false și lui nu i se poate reproșa, că nu și-a ținut cuvântul. Bravii noștri munteni, urmând simțului și minții lor naturale l'au ales deputat în contra uneltirilor altor candidați și ale aderenților nepricepuți. Faptele d. conte Bellegarde pentru muntenii noștri înaintea de alegere, nu vorbe goale, promisiuni seducătoare și nerealisabile, au fost programul, pe baza căruia l'au ales ei spontan deputat în camera imperială a deputaților. Și simțul firese nu i-a înșelat pre muntenii noștri. Ei au găcit alegerea cea mai potrivită, ce poate să fie, pentru că un amic mai desinteresat, mai sincer și mai binevoitor n'a avut nici nu va avea poporul român din Bucovina. Par'că prevedința dumnezească, văzând neputința și slăbiciunile alor noștri, chemași a direge și conduce destinele

poporului român din Bucovina, s'a înduivat de noi și ni-a trimis pe omul mântuirii noastre. Și mare ni-a fost bucuria, văzându-l deputat al districtului administrativ Câmpulung, ratra românismului din Bucovina, pentru că am fost convinși, că el va fi un reprezentant demn al mandanților săi. Faptele sale în calitate de deputat au întrecut așteptările noastre. Zelul și căldura, cu care s'a pus în serviciul poporului nostru, pentru a-l scăpa de peirea, ce-l amenință, au fost admirabile. Îmbunătățirea stării economice a poporului nostru, prima condiție pentru valoarea politică și pentru dezvoltarea sa morală și culturală, a fost în prima linie terenul activității contelui Bellegarde. Partea cea mai însemnată a averii poporului nostru din părțile muntoase ale țării sunt echivalentele, date celor ce au avut dreptul de pășunat și de pădure în pășcătorile și pădurile statului respective ale fondului religiosar buc. gr. or. la regularea și răscumpărarea serviciilor acestora. Multe mii de fălci de pământ, păduri, fânețe și pășcături în valoare de milioane au fost cedate în proprietatea muntelui nostru. În urma unei proceduri incorecte și în contravie cu dispozițiunea legii respective la facerea tabulei (cărților fonciare) li s'a dat speculanților și lipitorilor satelor posibilitatea, să pue mâna cu nedreptul pe partea cea mai mare a pământurilor acestora. Închipuiți-vă, mă rog, pe muntelui nostru fără pădure și pășcături! Nu este aceasta egal cu cîrmarea existenței lor? Am avut români deputați, funcționari administrativi și judecari prin ținuturile aceste. Ei se laudau și treceau de amici ai poporului, mai cu seamă când era vorba, să fie aleși deputați, sau chemați la alte posturi de încredere. Bătutu-și-a cel puțin unul din ei capul cu echivalentele de servitute ale muntelui nostru, văzută și înțeleasă măcar unul pericolul, ce amenință partea cea mai aleasă a populațiunii noastre și dat-a care-vă un strigăt de alarmă? Răspundeți voi, muntelui! Ne vine să ne ascundem sub pământ de rușinea neștiinței și nepăsării noastre față de neamul nostru. E grea, grozav de grea înfruntarea aceasta, dară adevărată și neuitată. Numai d. conte Bellegarde, venit nu de mult în țara noastră, a văzut și pătruns mormântul ce se supă românilor din Bucovina, pare că vii încă. El și numai el a pus toate piedecile legale, pentru a opri înstrăinarea averii românești. Contele Bellegarde a interpelat pe ministrul justiției relativ la incorectitudinea tabulei și a cerut sanarea răului. Discutat-au foile noastre interpelarea aceasta și datu-i-au sprijinul necesar, ori reținerat-au cel puțin meritul contelui Bellegarde? Pentru aceasta n'au aflat loc în coloanele lor, dară pentru lucruri de nemică prea mult. Mai trist încă e faptul, că matadori de-ai noștri s'au grăbit, să acapareze și ei echivalente de servitute, cât timp ni-i regulată tabula. Contele Bellegarde a făcut în înțelegere cu ministrul justiției și agriculturii un proiect de lege, ca să zădărnicească alicuarea echivalentelor, și, căpătând și sancțiunea prealabilă, l-a predat, nefiind el încă deputat și în camera provincială, celui mai căpitanos deputat român din camera aceasta, ca să-l aducă la discuțiune și să ceară rotarea lui. În urma intervenției căpitanului nostru, proiectul acestu n'a fost înaintat camerei provinciale din motiv, că va zădărnici o afacere particulară a sa. Ve-

deți și înțelegeți că interesul privat al unuia e de mai mare importanță, decât existența multor mii de români. Să aștepte țărani, până-și va asigura el afacerea. Până atunci însă va mai trece o parte considerabilă din echivalentele de servitute în mânele speculanților și românii se apropie tot mai mult la sapa de lemn. Și cine ni dă garanție că și în camera provincială viitoare va fi cu putință să treacă proiectul de lege amintit. Judecați după faptul acesta cine s'a purtat mai românește, cine dorește binele poporului român și cine împiedecă realizarea lui?

Dacă d. conte Bellegarde n'ar fi făcut nemică mai mult pentru români, fapta sa arată probă până la evidență, că bine și cuminte au făcut muntelui noștri, alegându-l deputat, pentru că un astfel de reprezentant nu vor mai afla, dacă-l vor căuta și cu lumina. Ne doare amar, tăind în carnea noastră proprie, suntem siliți însă, ca să împiedecăm cangrena.

Vechiul ocol al Câmpulungului este stors până la măduvă de cămătari nemiloși și fără suflet, din starea lui înfloritoare de odinioară a decăzut, de nu-l mai cunoști. Cine a alarmat publicitatea, că țărani și munteanul nostru sunt prădați în zina mare de tot avutul lor și dați în drum de speculanți fără scrupul și a atras atențiunea poliției și a justiției asupra acestor lipitori ale satelor, dacă nu contele Bellegarde, alesul muntelui noștri? Al cui este meritul, că a succes a purifica ceva țara de indirixi, ce luau bietului român până și bucașica dela gură, cămeșă din spinare și cenușa din ratră, și a li băga celor, ce au rămas, nițică frică în oase. Astăzi mai răsuflă puțin românii.

Cursul afacerilor la pretura din Câmpulung așa cum e astăzi, numai contelui Bellegarde este de atribuit, pentru că e secret public, că el a intervenit pentru denumirea șefului actual al preturii acesteia.

Liceul din Câmpulung în forma lui de astăzi cum avem să-l mulțămim? De nu era contele Bellegarde, area să fie școală curat jidovească și muntelui noștri nu s'ar fi putut folosi de el.

Restrângerea exercitării dreptului de crășmărit, care înghite averea, răpește muntea și sănătatea poporului la închisoare sau la spital asta e tot opera contelui Bellegarde. Sancționarea legilor mai importante votate de camera noastră provincială a urmat abia după intervențiunea contelui Bellegarde la guvernul central.

Din multele și nenumăratele sale fapte bune și nobile, de care românii au avut parte, nu vom vorbi de ajutoarele nenumărate, date celor neroieși, de intervenții la autorități pentru apărarea dreptului românului neștiutor și neorientat, de tutelele primite, ca să scape puțină avere rămasă minorilor din mânele creditorilor nesățioși, ci vom aminti numai una mică, pentru a-l caracteriza deplin și să-l arătăm așa, cum este în adevăr. Contele Bellegarde ține pe speșele sale proprii un avocat pentru muntelui noștri sărmani, atacă cu nedreptul, ca să li se icie și ultima rîșcă din ocol, sau care nu sunt în stare, să-și realisesse dreptul tăgăduit de speculanți prefăcuți și verzați în procese, cari nu lasă nici un chițibuș neîntrebuințat, ca să nu implinescă obligațiunile contractate. Cine a mai făcut una ca aceasta în țara noastră?

Din toate acestea rezultă, că contele Bellegarde are simpatie și dragoste multă pentru muntenii noștri. El să fi zis odată, că aceasta populațiune rară și aleasă ar putea, să se desvoalte de minune, dacă conducătorii ei firești ar avea ochi, să vadă; urechi, să audă și o inimă simțitoare.

Dacă raportul dintre alegători și alesul lor se manifestă într'o gingașie atât de rară, ce l-a făcut deci pe contele Bellegarde, să renunțe la mandatul de deputat, ce i-l-au încredințat spontan muntenii noștri? Cunoașterea cauzei adevărate a deciziunii acesteia, care a măhnit adânc poporul din Bucovina, este pentru noi de o importanță deosebită, pentru că noi nu avem un bărbat, care l-ar putea înlocui și pentru că speranțele noastre, să-l vedem în fruntea țării, sunt nimicite. Iacă, ce ni spune el singur în manifestul adresat alegătorilor săi:

„Am primit mandatul Câmpulungului pentru camera imperială a deputaților în speranța, că-mi va da posibilitatea, să prestez cel puțin atâta activitate de apărare reală pe terenul economic, câtă este, având în vedere sistemul de spoliațiune, ce domnește suveran mai pe toate terenurile în țara noastră, ca să fie piatra fundamentală, începutul activității fiecărui reprezentant onest al poporului, dacă voim ca interesele cele mai înalte ale țării și ale locuitorilor ei, să nu se considere ca până acuma și în viitor numai de o jucărie a capriciilor speculative de toată mâna.“

„Ori-ce tactică politică de altfel n'are sub împrejurările aceste nici o consistență internă, pentru că numai un sărit din minte va cerca să reconstruească o casă, ce arde, până nu s'a stins și ultima flacăra.“

Esperiențele câștigate în timpul trecut de trei ani mi-au impus convingerea, că m'am înșelat în această aspirațiune modestă și că față de împrejurările nefavorabile pentru realizarea intențiunilor mele, trebuie să renunț definitiv la speranța, că voi putea desvolta o activitate, care după înțelesul meu, să poată mulțami măcar într'u cât-va.

Sub împrejurările aceste nici nu mă pot împăca cu cugetul meu, să ocup și mai departe un post, pentru cari-s evident prea slab, nici n'am curajul să privesc neputincios la o administrație de jae generală și publică. Din cauzele aceste mă văd necesitat, să depun mandatul meu de deputat în camera imperială a deputaților în mânele alegătorilor mei.“

»Cu prilejul acesta mulțămesc din toată inima tuturor alegătorilor mei, în deosebi însă muntenilor români, a căror dragoste și devotament m'au rădăcat în prima linie la postul acesta, pentru încrederea ce mi-au acordat-o. Dec Domnul, ca urmașului meu, care probabil nu va avea să învingă atâtea greutăți, câte mi-au stat numai mie în cale, să-i succedă în timp scurt a Vă da aceea, ce mie o soartă ritregă mi-a făcut cu neputință, să Vă esoperez.“

Numai un bărbat de întregitate, caracterul și pozițiunea contelui Bellegarde poate vorbi astfel. Limbajul său franc denotă caracterul său curat ca lacrima, ni probează iubirea sa absolută de adevăr și curajul său, de-a spune adevărul verde în ochi. Manifestul său exprimă o scutură nimicitoare asupra împrejurărilor din

din țara noastră. Corupțiunea, care domnește mai pe toate terenele în țara noastră, este piedeca, care zădărnicește efectul ori cărei activități, ce tinde la sanarea relelor esilente. Unde este corupțiunea aceasta, care exercită și tolerează un sistem de spoliațiune pe toate terenele, și în ce constă ea, nu ne spune contele Bellegarde lămurit. S'o căutăm deci, că poate vom afla-o și vom descoperi, s'o vadă lumea. De la Cosmin.

Noi și străinii.

Cu numărul viitor vom deschide o rubrică, în care cetitorii noștri vor fi ținuți în curent cu totul ce se lucră și se uneltește de străini împotriva noastră. Noi trăim în Bucovina cu o mulțime de străini, cari ne sapă mereu, ne iau moșia și limba și numai foarte puțini dintre ei ne sunt prieteni. Credem, deci, că e bine ca tot Românul să știe cu cine are de a face și de cine tebuie să se ferească. De aceea vom publica la timp ori-și-ce ne va sosi în privința aceasta.

Cum stăm.

Aproape 50 de ani a dăinuit constituția țării în forma de până mai dăunăzi, și numai câteva gazete din Bucovina au aflat de bine s'o mai învrednicească de câteva cuvinte cu ocaziunea morții ei întimplate la 8 Oct. a anului curent. Gazetele jidovești, de altfel foarte vorbarețe și, obrasnice de vorbarețe, n'au amintit nici cu un cuvânt trecerea din viață a acestei cucoane, îndrăgostite și de oamenii puterii administrative politice și de cei ai puterii neguțitorești.

Acesta e un semn de jale mută. Nu credem însă că jupânilor de tot soiul li pare rău după paragrafele întoarse chiar cu picioarele în sus, tot paragrafe rămân. Ci ei jălesc mai ales după modul de a conduce țara: cu o „poruncă“ aspră și cu câteva păhare de rachiu.

Am apucat doară cu toții vremuri, când căpitanul districtual era domn atotputernic al districtului, și jidanii și jandarmii satelor înădușiau în spaimă și rachiu ori ce manifestare în folosul poporului. Vai de cel ce nu se supunea la moment sau nu alegea după gustul „domnului căpitan“! N'a fost palmuită în Ipotești o gospodină de însuși domnul căpitan, pentru că n'a voit să-și deie copiii la școala ruțeană? N'a fost prigonit întreg poporul românesc cu tricolorul, pentru că vr'o câțiva boieri români n'au voit să se plece ca în totdeauna prezidentului țării? N'au curs păreie de rachiu, și apoi nu s'a vărsat sânge, numai ca să poată fi „trântit“ la o alegere Dr. George Popovici?

Da, era constituției, ce s'a înmormântat cu ziua de 8 Octomvrie, a fost pentru noi Românii o eră de crâncenă luptă cu guvernul țării care amăgea pe câțiva „reprezentanți“ ai națiunii cu vorbe și cu hatăruri trecătoare, iar „națiunea“ cu jandarmi și cu rachiu. Aceiași guvern creștea la sân un rival, pe care să-l poată pune odată în luptă cu Românii. Rutenii, cari înainte de câteva decenii n'aveau nici boieri, nici preoți și nici

intelectuali, s'au rădăcat repede la un popor puternic, care se măsoară astăzi cu Românii pe ori ce teren. A fost favorul și educația guvernului. Fiind odată opera gata, acesta s'a retras din lupta deschisă în contra Românilor, și privește cu perfectă liniște cum Români și Ruteni se sfășie în luptă, și cum alte „națiuni,” trăgând folos din lupta aceasta și din liniștea guvernului, se cuibăresc tot mai bine și mai bine în țara fagilor, mai fericită poate dacă rămânea a „urșilor“.

Rutenii au moștenit dela guvern și prietenia cu Jidanii, iară Nemții, copii buieci ai guvernului, merg tot cu cei crescuți de guvern, și astfel Românii stau la prohodul constituției vechi singuri, singurei. Și, dacă sunt amărâți, nu-s din cauza morții amabilei cucoane, ci din pricina unei nașteri cam anevoioase la ei acasă, nașterea unei reprezentanțe naționale, naștere, la care se operează de doi ani de zile și poate prin luna viitoare vor sfârși-o prin un congres național. Dar fiind că și „Wahrheit“ ni spune în articolul prim din numărul ultim, că s'a născut în ziua de 8 Oct. o constituție nouă, credem că ar fi potrivit, să ni dăm seama cum stăm și cum ar trebui să steie reprezentanța națională față cu această constituție.

Nu voim să-l supărăm pe nimene, dacă cerem dela cei, ce vor avea fericirea să fie față la congresul național, ca să caute a-i convinge pe deputații noștri, mai ales pe cei din dieta țării, că poporul țărănesc cel prea răbdător încă n'a uitat de nesfârșitele făgăduinți date în timpul alegerilor, făgăduinți cari au stârnit poftă și dușmănia, și li-au dat mai ales Jidanilor un nesfârșit material de asmuțare a poporului contra păturilor mai culte. Deputații actuali și cei viitori trebuie să se convingă că poporul apăsător peste măsură așteaptă dela dânșii îndreptarea școlii ca școală, care să aducă mai mult folos practic, și îndreptarea bisericei, care să devie adevărata maică pentru țaran, și nu o instituție foarte scumpă pentru noi și foarte îngăduitoare față de străini. Noi nădăjduim, că se vor afla oameni, cari să illustreze starea noastră în cunoștință de cauză, încât ori și care conducător, care nu a corespuns stărei acesteia, să-și zică :

„Dacă afaceri multe mâna ți o apasă,
Altuia mai țărnice locul tău îl lasă!“

Apel.

Cetitorii și prietenii noștri sunt respectuos rugați să ne deie pelângă sprijinul material și cel moral, ca să putem așeza gazeta noastră pe temelii sigure.

Căutăm corespondenți stabili și de încredere în toate orașele și centrele mai însemnate ale țării noastre.

Știri mărunte.

Programul „Revistei Politice“ publicat în Nr. 1 din 15 Maiu 1886. „Trebuința unei gazete românești în Bucovina este adânc simțită și s'a manifestat din mai multe părți. La această trebuință vom răspunde prin publicarea

„Revistei politice“. Intenția noastră este să înființăm un organ, care să apere pozițiunea Românilor în viața publică din Bucovina și să ție viu sentimentul lor de solidaritate. „Revista politică“ va fi prin urmare organul comun al totalității Românilor bucovineni. Ea va motiva, lămurii și apăra trebuințele și drepturile poporului român din țară și va combate fără rezervă orice măsură, vie ea din ori și ce parte, care ar jigni interesele poporului român. Ne identificăm cu poporul român bucovinean, voim să fim glasul lui, cerem prin urmare sprijinul tuturor Românilor din țară.“ Așa au glăsuț cei ce au început curentul sănătos în presa română din Bucovina la 1886, și totașa ne vom strădui și noi să putem făptui lucruri trainice și folositoare neamului românesc din această țară.

*

Gospodarii noștri români sunt rugați cu tot dinadinsul să-și înscrie feciorii ce au împlinit 18 ani la școala de gospodărie, ce se va deschide în luna lui Noemvrie a anului acestuia în Cernăuț. Mai târziu li se va da celor harnici și sirguincioși și câte un ajutor din partea țării. Școala aceasta e un început și, dacă gospodarii noștri vor arăta dragoste și tragere de inimă pentru ea, se vor înființa mai multe școli de acestea în toată țara. Aflăm că dintre Români numai unul s'a înscris, iar străinii covârșesc cu duimul.

*

Ce nu încearcă jidanii? Un boier din Basarabia trecea vara aceasta cu automobilul prin Câmpulung și un Jidan neputincios, cu o casă de copii, sărac și care mai trăia și fără lege cu balabusta, se răpede în spre automobil. Cărmaciul nu a putut opri în iuțea cea mare și Jidanul a fost rău stălcit. Indată au tăbărât Jidanii și cereau o sumă grozavă pentru despăgubire, ceea nu a putut să o deie boierul, care îl îmbia pe Jidan cu 8000 de coroane. Murind Jidanul, familia lui a pârât la Suceava pe boier. La judecată s'a dovedit că Jidanul singur s'a aruncat asupra automobilului. Boierul a fost achitat și familia Jidanului a rămas cu nimica.

*

Numiri la judecătoria. Aflăm că acuma au fost numiți 16 judecători la multe judecătoria din țară. Dintre acești judecători numai patru sunt români. Constantin Nastasi și Epaminonda Bocancea la Rădăuț, Cristea Sacu la Homor și Octavian Piotrovski la Dorna; iar toți ceilalți sunt străini și anume în părțile românești au fost numiți Berl Bogen la Boian, Heinrich Burstyn în Cernăuț, Marcel Wender în Dorna, Johann Neher la Rădăuț, D. Koropatnicki la Sirete, Stefan E. Frank la Homor și Salomon Arzt la Storojineț. Iată cine vor judeca pe țărani noștri. Ne putem aștepta din bună vreme la dreptatea ce vor da o după lege, care e ca aluatul în mâna lor. În loc să se curățească judecătoriile noastre de relele de până acum, vedem că tot mai tare se încuibă veninul.

Poșta Redacției.

Muntenilor din Dorna și Câmpulung. Scrisoarea D-Voastre vom publica-o în numărul viitor, fără îndolală. Am fi publicat-o acuma, însă ne-a venit prea târziu și numărul era încheiat. E tare bine că vă țineți așa de strâns și aveți atâtă hotărâre să le potoliți poșta celor ce vânează deputația ținutului vostru. Vă mulțămim pentru ajutorul făgăduit. Și noi ne vom strădui să lucrăm împreună cu voi și pentru voi.

Preoților și învățătorilor din ținutul Homorului. Cea ce ne spuneți D-Voastre în scrierea de încurajare și îndemn, vom ținea socoteală. Cum se vor desfășura lucrurile vom vedea și noi. Suntem pregătiți pentru orice.

Rugăm pe corespondenții și prietenii noștri să ne trimită corespondențe scurte, bine încheiate și la vreme.